

Det forekommer mig, at denne Bestemmelse ikke er heldig, thi den rammer ikke det Spørgsmaal eller løser den Opgave, som her er Tale om; det vil netop ikke blive undtagelsesviis, at denne Slags Veie trænge til større Istandsættelser, men snarere blive saa temmelig almindeligt, da der kun findes Veie paa Kortene eller paa Papiret, men i Virkeligheden findes ingen Veie — det er i det Mindste et sjældent Tilfælde i den Egn, som jeg nærmest kjenner, at der er farbare Veie, og dertil er Grunden den, at man, efterhaanden som Opdyrkingen udbræder sig, opløser de Veie, der findes fra ældre Tid, og saa viser man de Bekommede, der skulle færdes der, hvor Veiene ere udlagte, skjønt de, som sagt, kun findes paa Kortet. Forsaauidt de imidlertid ikke skulde indbefattes under den Kategori, der er nævnt i § 3, men derimod henføres under § 11, da maa jeg sige, at jeg heller ikke troer, at Ordningen paa dette Sted løser sin Opgave paa en heldig Maade; thi derved antager jeg, at disse Veie, ligesom tidligere, komme til at svæve i Luften udenfor Loven. Der staaer saaledes: „Spørgsmaal saavel om saadanne Retsadkomster til Brug af disse Veie som ogsaa om sammes Vedligeholdelse skulle herefter afgjøres af Landvæsencommissionen, som har at bestemme, hvorledes der skal forholdes med Veienes Istandsættelse og senere Vedligeholdelse af dem, som deraf have Nytten og Brugen, samt med Udredelsen af de med Commissionens Forretninger forbundne Omkostninger“. Jeg skal meget villigt indrømme, at jeg finder det naturligt, at de, der have Nytten og Brugen af Veiene, skulle for egen Regning bekoste dem istandsætte og vedligeholde, som der her er Tale om, og som Følge deraf anseer jeg det ikke hensigtsmæssigt og strengt taget hverken billigt eller retfærdigt, at disse Veie skulle komme ind under den almindelige, kommunale Bestyrelse. Jeg anseer det derimod rigtigt, at Communens Repræsentanter skulle have det i deres Magt som 1ste Instants, naar Bekommede ikke kunne enes om at afgjøre Sagen paa en Maade, som findes at være i alle Parters velforstaaede Interesse, at finde en Udvei, hvorimod der nu saa at sige ikke er nogen. Det vil vistnok erkjendes, saavel af den høitærede Minister — som det forøvrigt

allerede af ham er udtalt — som ogsaa af det ærede Thing, at det for nogle enkelte Mænd vil være vanskeligt at drive det hele Eierlang, der maaskee bestaaer af 60 eller 80 Beboere, gennem en privat Politisag til at faae Veien bragt istand, thi det er dog virkelig et stibt Stykke, der omtrent er det Samme som at sige, at der ingen Udvei er at finde, og desuden har jeg hørt af Retslærde, at man ikke kan faae Dom over dem, førend man først har haft en Landvæsencommission der paa Stedet, og den har afgivet en Kjendelse, Noget, jeg forresten ikke videre skal indlade mig paa at dømme om, hvorvidt det forholder sig saa, men saa Meget er vist, at der er flere Retslærde, der have en saadan Opsættelse af Retsspørgsmaalet. Jeg haaber saaledes, at det ikke vil være umuligt paa de samme Principer, der ere nedlagte i § 6 af den Lov, der blev indbragt ifjor, i alt Fald ved en fylldigere Udvikling af dens Tanke, at ordne Sagen paa en nogenlunde tilfredsstillende Maade, i alt Fald foreløbigt. Forsaauidt den ærede Minister har bemærket, at det hele Veisystem maatte ordnes samtidigt med denne Sag, saa kan jeg ikke erkjende Rigtigheden heraf. Jeg kan ikke indsee, at disse Veie staae i en saadan Forbindelse med det øvrige Veisystem, at dette skulde være nødvendigt, og allermindst kan jeg erkjende det, naar man ikke vil have den Slags Veie ind under offentligt Tilsyn, hvilket jeg, som sagt, ikke anseer for hensigtsmæssigt. Endelig skal jeg, hvad det øvrige Veivæsen angaaer, bemærke, at jeg erkjender, at det har sine Ulemper, og ikke saa faa i mange Henseender, men saa Meget er vist, at der med Hensyn til det eksisterer Bestemmelser, og forsaavidt bekommede Autoriteter ville gjøre deres Pligt, er der muligt at faae Veiene gjorte istand, men med Hensyn til de Veie, jeg har omtalt, eksisterer der Intetfomhelst. Saaledes som Tilstanden nu er, er den aldeles utaaelig. Ligesom det er nødvendigt for en Mand, der vil benytte sin Jord paa en hensigtsmæssig Maade, at have Ret til at faae skadeligt Vand afledet, saaledes er det ogsaa nødvendigt, at der er en farbar Veie, ad hvilken man kan komme til de forskellige Lodder. Idet jeg til Slutning gjentagende skal takke den ærede Minister for hans